

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-508-5-41>

Маркарова Кетевані, провідний науковий співробітник Музею-майстерні І. П. Кавалерідзе, Київ, Україна

ПАРИЗЬКИЙ ПЕРІОД ТВОРЧОСТІ КИЇВСЬКИХ СКУЛЬПТОРІВ ІВАНА КАВАЛЕРІДЗЕ ТА ЙОСИПА ЧАЙКОВА. СТУДІЯ НАУМА АРОНСОНА

Ключові слова: скульптура, авангард, Іван Кавалерідзе.

Ketevani Markarova, Master of Art Criticism, leading researcher of the I.P Kavaleridze Museum-workshop.

THE PARISIAN PERIOD OF CREATIVITY OF KYIV SCULPTORS IVAN KAVALERIDZE AND YOSYP CHAIKOV. STUDIO NAHUM ARONSON

Key words: sculpture, avant-garde, Ivan Kavaleridze.

На початку ХХ ст. Париж був світовою столицею мистецтва, до якої прагнули потрапити молоді митці світу. Художники – вихідці з України також їхали навчатися та розкривати власні таланти в омріяному місті творчих комун, приватних майстерень, відомих художніх салонів та музеїв.

Власна майстерня скульптора Н. Аронсона знаходилася на вулиці Вожирар, неподалік Монпарнасу – серця творчого осередку. Серед гостей майстерні Аронсона у різний час були М. Шагал, Х. Сутін та інші представники культури, науки та політики.

На початку 1910 року в приватну майстерню Н. Аронсона були запрошені молоді кияни, студент професора І. Гінцбурга І. Кавалерідзе та учень гравера Й. Чайков. Під керівництвом відомого скульптора вони ліпили натурні портрети, знайомилися з історичною та мистецькою спадщиною столиці Франції. Обидва проходили навчання у відомого скульптора безкоштовно. Перші десять років творчості Й. Чайкова були часом пошуків власного стилю, який к 1920-м рокам сформувався в авангардистські ідеї.

«Париж для мене – це Гюго, Роден, Аронсон» – згадував І. Кавалерідзе. Н. Аронсон майстерно працював з різними матеріалами – багато його творів відлито з бронзи, але нерідко він створював скульптури з мармуру, працював в дереві та з іншими матеріалами. І. Кавалерідзе також майстерно використовував у своїй творчості різні матеріали, найулюбленішими з яких були бронза, бетон та оргскло. Але найбільший вплив на творчість майбутнього всесвітньвідомого українського скульптора справило його знайомство з О. Роденом.

Пари́зький період мав великий вплив на творчість І. Кавалерідзе: кубістичний напрямок його відомих творів, імпресіоністичні риси ліплення, портретна пластика безумовно свідчать як про власний мистецький шлях, так і про ту школу, яку він отримав, навчаючись в майстернях О. Родена, його учня Н. Аронсона та спілкуючись з відомими представниками тогочасного Монпарнасу.